

HOTĂRÂREA CURȚII
10 ianuarie 1985¹

**Association des Centres distributeurs Edouard Leclerc și alții
împotriva
Sârl „Au blé vert” și alora**

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare,
formulată de Cour d'appel din Poitiers)

„Prețuri fixe ale cărților”

Cauza 229/83

În cauza 229/83,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Cour d'appel din Poitiers pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

Association des Centres distributeurs Edouard Leclerc, Paris,
SA Thouars Distribution și alții, Sainte-Verge,

și

Sârl „Au blé vert”, Thouars,
Georges Lehec, Auxerre,
SA Pelgrim, Thouars,
Union syndicale des libraires de France, Paris,
Ernest Marchand, Thouars,
Jeanne Palluault, căsătorită Demée, Thouars,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolului 3 litera (f) și a articolului 5 din Tratatul CEE,

CURTEA

compusă din domnii Mackenzie Stuart, președinte, G. Bosco, și C. Kakouris, președinți de cameră,
A. O'Keefe, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot și R. Joliet, judecători,

avocat general: domnul M. Darmon
grefier: domnul J. A. Pompe, grefier adjunct,

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1 Prin hotărârea din 28 septembrie 1983, primită la Curte la 10 octombrie 1983, Cour d'appel din Poitiers a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, o întrebare preliminară privind

¹ Limba de procedură: franceza.

interpretarea unor norme de drept comunitar și, în special, privind interpretarea dispozițiilor referitoare la libera concurență pe piața comună și a articolelor 3 litera (f) și 5 din Tratatul CEE, pentru a fi astfel în măsură să aprecieze compatibilitatea cu dreptul comunitar a legislației naționale care impune comercianților cu amănuntul respectarea unui preț stabilit de editor sau de importator la vânzarea de cărți.

2 Această întrebare a fost adresată în cadrul unui litigiu care opune Association des Centres distributeurs Edouard Leclerc (denumită în continuare „Leclerc”) și societatea Thouars distribution și alții, care face parte din acest grup de întreprinderi, mai multor librării cu sediul în Thouars și Union syndicale des libraires de France. Acest litigiu avea ca obiect respectarea prețurilor de vânzare către public fixate în conformitate cu Legea nr. 81-766 din 10 august 1981 (JORF din 11 august 1981) privind prețul cărților.

3 Leclerc reunește magazine de distribuție din toată Franța, care, la origine, desfășurau activități în domeniul alimentației, însă care ulterior s-au extins în alte domenii, incluzând cărțile. Aceste magazine au reputația că practică o politică a prețurilor reduse. Din dosarul cauzei reiese că societatea Thouars Distribution, ca și alți distribuitori aparținând acestui grup, a vândut cărți la prețuri inferioare prețurilor stabilite în conformitate cu legea menționată anterior.

4 În temeiul legii franceze din 10 august 1981, orice editor sau importator de cărți are obligația de a stabili prețurile de vânzare ale cărților pe care le publică sau le importă. Comercianții cu amănuntul sunt obligați să practice un preț efectiv de vânzare către public între 95 și 100 % din acest preț. Legea prevede excepții de la obligația de a respecta acest preț în favoarea anumitor organisme private sau publice, precum bibliotecile și instituțiile de învățământ, și autorizează reducerile în anumite condiții. În cazul încălcării dispozițiilor legii, concurenții și diferitele tipuri de asocieri pot să introducă acțiuni în încetare sau acțiuni în despăgubiri; pot fi declanșate, de asemenea, acțiuni penale.

5 În ceea ce privește cărțile importate, articolul 1 ultimul paragraf din Legea din 10 august 1981 prevede că „în cazul în care importul privește cărți editate în Franța, prețul de vânzare către public fixat de importator este cel puțin egal cu cel fixat de editor”. În Decretul nr. 81-1068 din 3 decembrie 1981 (JORF din 4 decembrie 1981), adoptat în temeiul Legii din 10 august 1981, se prevede, de asemenea, că „este considerat importator [...] depozitarul principal al cărților importate cărui îi incumbă obligația prevăzută la articolul 8 din Legea din 21 iunie 1943”, respectiv obligația de trimitere, cu titlu de depozit legal, a unui exemplar integral la Ministerul de Interne.

6 În cadrul procedurii inițiate de mai multe librării, președintele Tribunal de grande instance din Bressuire a dispus ca societatea Thouars Distribution să stabilească prețurile de vânzare a cărților pe care le oferă publicului în conformitate cu dispozițiile Legii din 10 august 1981, în caz contrar fiind aplicate penalități cu titlu cominatoriu, și precizează că această hotărâre se aplică și în cazul Leclerc, introdus în cauză prin intervenție forțată.

7 Cour d'appel din Poitiers, sesizată în apel, a considerat că soluționarea acestui litigiu impunea să se verifice dacă legea din 10 august 1981 poate să aducă atingere normelor comunitare privind concurența liberă pe piața comună, din moment ce aceasta prevedea niște restricții considerabile în calea concurenței atât în ceea ce privește cărțile editate în Franța, cât și în ceea ce privește cărțile importate, și că librăriile din celelalte state membre nu fac obiectul unei astfel de limitări. Prin urmare, instanța a adresat Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 3 litera (f) și articolul 5 din Tratatul CEE trebuie să fie interpretate în sensul în care interzic unui stat membru să instituie, pe calea unor dispoziții legislative sau al unor dispoziții administrative, pentru cărțile editate în acest stat membru și pentru cărțile importate în special din

celelalte state membre, un sistem care obligă comercianții cu amănuntul să vândă cărțile la prețul fixat de editor sau importator fără a putea să aplice acestui preț o abatere mai mare de 5 % ?” »

8 Articolul 3 litera (f) din tratat, la care face trimitere această întrebare, face parte din principiile generale ale pieței comune care sunt aplicate în coroborare cu capitolele respective din tratat destinate punerii în aplicare a acestor principii. Această dispoziție prevede „instituirea unui regim care să împiedice denaturarea concurenței pe piața comună”, obiectiv general care este detaliat prin normele privind concurența din partea a treia titlul I capitolul 1 din tratat. În ceea ce privește articolul 5 alineatul (2) din tratat, acesta impune ca „statele membre să se abțină de la orice măsură care poate pune în pericol realizarea obiectivelor [...] tratatului”. Prin întrebarea adresată de instanța națională, cu privire la compatibilitatea cu aceste dispoziții a unei legislații de tipul celei descrise anterior, se urmărește, prin urmare, să se stabilească dacă aceasta este în conformitate cu principiile și obiectivele din tratat și cu dispozițiile tratatului care vizează punerea detaliată în aplicare a acestora.

9 Trebuie remarcat că articolele 2 și 3 din tratat urmăresc crearea unei piețe comune unde mărfurile circulă liber în condiții de concurență nederivate. Acest obiectiv este asigurat, în special, atât prin articolul 30 și următoarele privind interzicerea restricțiilor în calea comerțului intracomunitar care au fost amintite în cursul procedurii în fața Curții, cât și prin articolul 85 și următoarele referitoare la normele privind concurența, care trebuie să fie examinate în primul rând.

Cu privire la aplicarea articolului 3 litera (f) și a articolelor 5 și 85 din tratat

10 Leclerc consideră că legea franceză privind prețul cărților nu constituie o reglementare a prețurilor de către stat, ci o reglementare care limitează concurența privind prețurile, dat fiind că nivelul acestor prețuri este fixat în mod liber de către editori și importatori. Prin urmare, această lege trebuie să fie examinată în primul rând în raport cu normele privind concurența din tratat. În această privință, legea respectivă instituie un regim colectiv de prețuri fixe, ceea ce este interzis întreprinderilor prin articolul 85 primul paragraf din tratat și este contrar regimului concurenței nederivate în cadrul pieței comune pe care articolul 3 litera (f) îl desemnează ca obiectiv al Comunității. Prin urmare, articolul 5 paragraful al doilea din tratat implică o obligație a statelor membre de a se abține de la orice măsură care poate elimina efectul util al articolului 85, permițând întreprinderilor private să se sustragă obligațiilor prevăzute de acest articol și să pună astfel în pericol realizarea unuia dintre obiectivele tratatului.

11 Guvernul francez consideră că articolul 3 litera (f) și articolul 5 din tratat stabilesc niște principii generale și nu creează, ca atare, obligații. Pe de altă parte, articolul 85 se aplică numai anumitor comportamente ale întreprinderilor și nu poate, chiar și coroborat cu articolul 3 litera (f) și cu articolul 5, să fie interpretat ca o interdicție pentru statele membre de a adopta măsuri care pot aduce atingere liberei concurențe. Limitarea concurenței privind prețurile la nivelul distribuitorilor, concurență care pe de altă parte este liberă la nivelul editorilor, ar trebui să fie examinată din punctul de vedere al articolului 30 și următoarelor, singurele articole care pot fi luate în considerare în această speță.

12 Comisia consideră că articolul 3 litera (f) și articolul 5 nu pot fi interpretate în sensul în care privează statele membre de orice competență în domeniul economic, interzicându-le acestora să intervină asupra liberei concurențe. Întrucât articolul 85 vizează numai comportamentele întreprinderilor, nu și măsurile statale, înseamnă că numai într-un caz excepțional în care un stat membru impune sau facilitează încheierea unor acorduri restrictive interzise ori consolidează efectele acestora extinzându-le și asupra terților sau urmărește obiectivul specific de a permite întreprinderilor să se sustragă de la normele comunitare privind concurența, este posibil ca adoptarea unor asemenea măsuri statale să constituie o neîndeplinire a obligațiilor care le revin în

temeiul articolului 5 paragraful al doilea din tratat. Prin urmare, compatibilitatea cu tratatul a unei legislații de tipul celei în litigiu trebuie să fie examinată numai în cadrul articolului 30 și al următoarelor.

13 În conformitate cu obiectivul formulat la articolul 3 litera (f) din tratat, sunt incompatibile cu piața comună și interzise în temeiul articolului 85 alineatul (1), orice acorduri între întreprinderi, orice decizii ale asocierilor de întreprinderi și orice practici concertate care pot aduce atingere comerțului dintre statele membre și care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în interiorul pieței interne, și în special cele care stabilesc, direct sau indirect, prețuri de cumpărare sau de vânzare sau orice alte condiții de tranzacționare. Prin urmare, această dispoziție are în vedere acordurile, deciziile și practicile concertate anticoncurențiale ale întreprinderilor, sub rezerva derogărilor acordate de Comisie în temeiul articolului 85 alineatul (3) din tratat.

14 Deși este adevărat că aceste norme privesc comportamentul întreprinderilor, nu actele cu putere de lege și actele administrative ale statelor membre, acestea au totuși obligația, în temeiul articolului 5 paragraful al doilea din tratat, de a nu aduce atingere prin legislația națională aplicării integrale și uniforme a dreptului comunitar și efectului normelor de punere în aplicare a acestuia, precum și de a nu lua sau a menține în vigoare măsuri, de natură legislativă sau administrativă, care ar putea elimina efectul util al normelor privind concurența aplicabile întreprinderilor (hotărârea din 13 februarie 1969, Walt Wilhelm și alții, cauza 14/68, Rec., p. 1, și hotărârea din 16 noiembrie 1977, Inno/ATAB, cauza 13/77, Rec., p. 2115).

15 Cu toate acestea, o lege de tipul celei în litigiu în această speță nu vizează să impună încheierea de acorduri între editori și detailiști sau alte comportamente asemănătoare celor prevăzute la articolul 85 alineatul (1) din tratat, ci impune fixarea unilaterală, în temeiul unei obligații legale, a prețurilor de vânzare cu amănuntul de către editori sau importatori. În aceste împrejurări, se pune întrebarea dacă o lege națională care face inutile comportamentele întreprinderilor de tipul celor interzise prin articolul 85 alineatul (1), lăsând editorilor sau importatorilor de cărți responsabilitatea de a fixa în mod liber prețurile obligatorii în comerțul cu amănuntul, aduce atingere efectului util al articolului 85 și este, în consecință, contrară articolului 5 paragraful al doilea din tratat.

16 În acest context, trebuie remarcat că guvernul francez, pentru a justifica legislația în cauză, afirmând totodată că articolul 85 din tratat nu se aplică măsurilor legislative, susține că această lege are obiectivul de a proteja cartea ca instrument cultural împotriva efectelor negative care rezultă, pentru diversitate și nivelul cultural al ediției, dintr-o concurență acerbă privind prețurile de vânzare cu amănuntul. De asemenea, o lege de tipul celei în cauză este necesară pentru a menține existența librăriilor specializate în fața concurenței altor rețele de distribuție, axate pe o politică a marjelor de profit reduse și de difuzare a unui număr limitat de titluri, și pentru a evita ca unii mari distribuitori să poată să impună propria alegere editorilor în detrimentul editării cărților de poezii, de știință și de creație. Prin urmare, este vorba despre o măsură indispensabilă pentru a menține cartea ca instrument cultural care are echivalent în sistemele practicate în majoritatea statelor membre.

17 Comisia, care consideră, de asemenea, că articolul 85 din tratat, chiar coroborat cu articolul 5, nu se aplică într-un caz precum cel din speță, nu împărtășește opinia guvernului francez cu privire la situația concurenței în domeniul cărților. Aceasta a contestat utilitatea și oportunitatea dispozițiilor naționale speciale pentru piața cărților. Cu toate acestea, Comisia a recunoscut că, în majoritatea statelor membre, există acorduri sau practici ale editorilor și librăriilor privind prețurile fixe la vânzarea cu amănuntul, deși sistemele naționale respective prezintă diferențe semnificative, de la un stat membru la altul, în ceea ce privește condițiile și normele de aplicare a acestora.

18 Comisia a anunțat public că intenționează să întreprindă o investigație privind toate aceste sisteme și practici, însă nu a fost în măsură să finalizeze această investigație, nici să stabilească un model de conduită privind exercitarea, în acest domeniu, a competențelor pe care i le conferă tratatul și Regulamentul nr. 17. Până în prezent, aceasta nu a luat nicio inițiativă în cadrul Consiliului în vederea unei acțiuni din partea acestuia. De asemenea, Comisia nu a inițiat nicio procedură în temeiul articolului 85 din tratat pentru a interzice sistemele sau practicile naționale de fixare a prețurilor cărților.

19 Singura decizie a Comisiei în materie de fixare a prețurilor de vânzare a cărților, care a condus la hotărârea Curții din 17 ianuarie 1984 (VBVB și VBBB/Comisia, cauzele 43/82 și 63/82, Rec., 1984, p. 19), privește un acord transnațional între asociațiile profesionale din două state membre pe care Curtea l-a considerat incompatibil cu articolul 85 alineatul (1) din tratat. Trebuie reamintit că, în aceeași hotărâre, Curtea a evidențiat că practicile legislative sau judiciare naționale, chiar presupunând că ar fi comune tuturor statelor membre, nu pot fi impuse în aplicarea regulilor de concurență din tratat. Cu toate acestea, nici decizia Comisiei și nici hotărârea Curții nu au oferit o poziție cu privire la compatibilitatea cu articolul 85 din tratat a acordurilor exclusiv naționale de fixare a prețurilor.

20 În aceste împrejurări, este necesar să se constate că, până în prezent, nu există o politică comunitară a concurenței privind sistemele sau practicile exclusiv naționale pe piața cărților pe care statele membre să fie obligate să o respecte în temeiul obligației acestora de a se abține de la orice măsură care poate pune în pericol realizarea obiectivelor tratatului. Rezultă că, în stadiul actual al legislației comunitare, obligațiile statelor membre care decurg din articolul 5 coroborat cu articolul 3 litera (f) și cu articolul 85 din tratat nu sunt suficient de clare pentru a le interzice să elaboreze o legislație de tipul celei în litigiu în materie de concurență între prețurile de vânzare cu amănuntul ale cărților, cu condiția ca această legislație să respecte celelalte dispoziții specifice din tratat, în special pe cele referitoare la libera circulație a mărfurilor care, în consecință, este necesar să fie examinate.

Cu privire la aplicarea articolelor 30 și 36 din tratat

21 Comisia consideră că legea în litigiu constituie o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative la import, interzisă prin articolul 30 din tratat. Două dintre prevederile legii din 10 august 1981 se aplică în mod distinct în privința cărților importate, și anume dispoziția conform căreia prețul cărților importate este fixat de importator, înțelegându-se că depozitarul principal al cărții este considerat în acest sens drept importator, precum și dispoziția conform căreia, în cazul importului de cărți editate în Franța, prețul de vânzare trebuie să fie cel puțin egal cu prețul fixat de editor. Aceste dispoziții împiedică importurile întrucât îi pun pe importatori în imposibilitatea de a practica prețuri mai mici și îi privează de posibilitatea de a pătrunde pe piața franceză prin intermediul concurenței privind prețurile. Leclerc exprimă, în fond, același punct de vedere.

22 Guvernul francez consideră că o legislație de tipul celei în speță nu este contrară articolului 30. Fiecare stat membru își păstrează libertatea de a reglementa comerțul intern. Restrângerea concurenței privind prețurile la nivelul detailiștilor nu are niciun efect restrictiv asupra importurilor. Cărțile importate și cărțile naționale sunt tratate în același fel în această privință. În ceea ce privește fixarea prețurilor de către depozitarul principal, responsabilitatea fixării prețurilor cărților străine ar fi fost acordată celui care îndeplinește pe piața internă funcțiile comerciale echivalente funcțiilor editorului pentru difuzarea de cărți naționale. Dispoziția privind cărțile editate în Franța și reimportate constituie un complement indispensabil pentru a conferi coerență întregii părți dispozitive a legislației și pentru a evita eludarea legii prin intermediul reimporturilor de cărți.

23 Este necesar să se reamintească că în conformitate cu articolul 30 din Tratatul CEE sunt interzise restricțiile cantitative la import, precum și orice măsuri cu efect echivalent în comerțul dintre statele membre. În sensul acestui articol, în conformitate cu jurisprudența constantă a Curții, orice măsură națională care poate împiedica comerțul intracomunitar, în mod direct sau indirect, efectiv sau potențial, trebuie considerată o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative. Acesta este cazul, în special, al unei legi naționale care reglementează în mod diferit situația produselor naționale și situația produselor importate sau care defavorizează, în vreun fel, comercializarea pe piață a produselor importate în raport cu produsele naționale.

24 Sub acest aspect, două situații diferite în privința cărora se aplică legislația națională în litigiu în acțiunea principală trebuie să fie examinate în această speță, adică, pe de o parte, situația cărților editate în alt stat membru și importate în statul membru în cauză, și pe de altă parte, situația cărților editate în statul membru în cauză și reimportate după ce au fost în prealabil exportate în alt stat membru.

25 În măsura în care o lege de tipul celei în litigiu în acțiunea principală se aplică în cazul cărților editate în alt stat membru și importate în statul membru în cauză, este necesar să se constate că o dispoziție conform căreia îi revine importatorului cărții sarcina de a îndeplini formalitatea privind depozitul legal al unui exemplar al acestei cărți, adică pe cea a depozitarului principal, de a fixa prețul de vânzare al acesteia transferă responsabilitatea de a fixa prețul de vânzare unui operator din altă etapă a lanțului comercial decât editorul, și îl pune pe oricare alt importator al aceleiași cărți în imposibilitatea de a practica prețul de vânzare pe care îl consideră potrivit pentru prețul de cost în statul în care s-a editat cartea pentru comercializare pe piața statului de import. Contrar celor afirmate de guvernul francez, o asemenea dispoziție nu se limitează prin urmare la a asimila regimul cărților importate regimului cărților naționale, ci creează, pentru cărțile importate, o reglementare diferită care poate să împiedice comerțul dintre statele membre. Prin urmare, o asemenea dispoziție trebuie să fie considerată o măsură cu efect echivalent interzisă prin articolul 30 din tratat.

26 Pe de altă parte, în măsura în care o asemenea lege se aplică în cazul cărților editate în statul membru în cauză și reimportate după ce au fost în prealabil exportate în alt stat membru, o dispoziție care impune, la vânzarea acestor cărți, respectarea prețului de vânzare fixat de editor nu constituie o dispoziție care face deosebire între cărțile naționale și cărțile importate. Cu toate acestea, o asemenea dispoziție defavorizează comercializarea cărților reimportate pe piață, în măsura în care aceasta îl privează pe importatorul unei astfel de cărți de posibilitatea de a repercuta asupra prețului de vânzare cu amănuntul un avantaj rezultat dintr-un preț mai favorabil obținut în statul membru de export. Prin urmare, aceasta constituie o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative la import, interzisă prin articolul 30.

27 Este necesar să se adauge că o asemenea constatare nu se aplică în cazul în care elementele obiective demonstrează că respectivele cărți au fost exportate exclusiv pentru a fi reimportate în scopul eludării unei legislații de tipul celei în speță.

28 Pentru a justifica cele două dispoziții în cauză, guvernul francez a invocat și cerințele imperative ale protecției intereselor consumatorilor. În acest scop, guvernul a făcut trimitere la opinia sa, menționată anterior, privind necesitatea protejării cărții ca instrument cultural.

29 În acest sens, este necesar să se constate că o dispoziție națională care obligă comercianții să respecte anumite prețuri la vânzarea cu amănuntul, ceea ce defavorizează comercializarea produselor importate pe piață, nu poate fi justificată decât prin motivele prevăzute la articolul 36 din tratat.

30 Fiind o derogare de la o normă fundamentală din tratat, articolul 36 trebuie să fie interpretat în sens strict și nu poate fi extins la obiective care nu sunt enumerate în mod expres în acesta. Nici protecția intereselor consumatorilor, nici protecția creației și a diversității culturale pe piața cărților nu sunt incluse printre motivele enumerate în acest articol. Rezultă că justificările invocate de guvernul francez nu pot fi acceptate.

31 Prin urmare, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată de Cour d'appel din Poitiers după cum urmează:

— în stadiul actual al legislației comunitare, articolul 5 paragraful al doilea coroborat cu articolul 3 litera (f) și cu articolul 85 din tratat nu interzic statelor membre să edicteze o legislație în conformitate cu care prețul de vânzare cu amănuntul al cărților trebuie să fie stabilit de editura sau importatorul cărții și este impus tuturor comercianților cu amănuntul, cu condiția ca această legislație să respecte celelalte dispoziții specifice din tratat, în special pe cele referitoare la libera circulație a mărfurilor;

— în cadrul unei asemenea legislații naționale, constituie măsuri cu efect echivalent restricțiilor cantitative la import interzise prin articolul 30 din tratat dispozițiile

— în conformitate cu care îi revine importatorului cărții sarcina de a îndeplini formalitatea privind depozitul legal al unui exemplar din această carte, adică pe cea a depozitarului principal, fixându-i prețul de vânzare cu amănuntul,

— care impun, la vânzarea cărților editate în statul membru în cauză și reimportate după ce au fost în prealabil exportate în alt stat membru, respectarea prețului de vânzare fixat de editor, cu excepția cazului în care elemente obiective stabilesc că aceste cărți au fost exportate exclusiv pentru a fi reimportate în scopul de a eluda o astfel de lege.

Cu privire la cheltuielile de judecată

32 Cheltuielile efectuate de către guvernul francez și de către Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea care i-a fost adresată de Cour d'appel din Poitiers, prin hotărârea din 28 septembrie 1983, declară și hotărăște:

(1) În stadiul actual al legislației comunitare, articolul 5 paragraful al doilea coroborat cu articolul 3 litera (f) și cu articolul 85 din tratat nu interzic statelor membre să edicteze o legislație în conformitate cu care prețul de vânzare cu amănuntul al cărților trebuie să fie stabilit de editor sau de importatorul cărții și este impus tuturor comercianților cu amănuntul, cu condiția ca această legislație să respecte celelalte dispoziții specifice din tratat, în special pe cele referitoare la libera circulație a mărfurilor.

(2) În cadrul unei asemenea legislații naționale, constituie măsuri cu efect echivalent restricțiilor cantitative la import interzise prin articolul 30 din tratat următoarele dispozițiile

— în conformitate cu care îi revine importatorului cărții sarcina de a îndeplini formalitatea privind depozitul legal al unui exemplar din această carte, adică pe cea a depozitarului principal, fixându-i prețul de vânzare cu amănuntul,

— care impun, la vânzarea cărților editate în statul membru în cauză și reimportate după ce au fost în prealabil exportate în alt stat membru, respectarea prețului de vânzare fixat de editor, cu excepția cazului în care elemente obiective stabilesc că aceste cărți au fost exportate exclusiv pentru a fi reimportate în scopul de a eluda o astfel de lege.

Mackenzie Stuart

Bosco

Kakouris

O'Keefe

Koopmans

Everling

Bahlmann

Galmot

Joliet

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 10 ianuarie 1985.

Grefier
P. Heim

Președinte
A. J. Mackenzie Stuart